

Nr.

A.N. " APELE ROMÂNE "
ADMINISTRAȚIA BAZINALĂ
DE APĂ CRIȘURI
Nr. 8249
Data 22.05.2025

Aprobat,

Director A.B.A. Crișuri
ing. Sándor PÁSZTOR

NOTĂ CONCEPTUALĂ

1. Informații generale privind obiectivul de investiții propus

1.1. Denumirea obiectivului de investiții - *Dezvoltarea complexă a ecosistemului râului Crișul Repede pe sectorul aval Oradea - frontiera româno - maghiară*

1.2. Ordonator principal de credite - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

1.3. Ordonator de credite secundar - Administrația Națională Apele Române

1.4. Beneficiarul investiției - Administrația Bazinală de Apă Crișuri

1.5. Faza de Proiectare - Notă Conceptuală

1.6. Elaboratorul documentației - Administrația Bazinală de Apă Crișuri

1.7. Amplasamentul - Albia minoră și zona dig-mal a râului Crișul Repede, sectorul de 22 km aval Oradea - frontiera româno-maghiară - situl de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede / ROSPA0103 Valea Alceului; albia minoră și zona dig-mal a râului Peța pe suprafața care se suprapune sitului de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede.

2. Necesitatea și oportunitatea obiectivului de investiții propus

2.1. Scurtă prezentare privind:

a) deficiențe ale situației actuale:

- Având în vedere Strategia UE pentru diversitate pentru anul 2030 ce vizează obiective comune legate Directiva-cadru privind apă și Directivele Păsări și Habitare, respectiv de a restabili curgerea liberă a 25 000 km de râuri, prin eliminarea barierelor și refacerea zonelor inundabile și a zonelor umede, propunerea de proiect vizează eliminarea obstacolelor din calea apelor cursului Crișul Repede, zona aval municipiul Oradea, în scopul facilitării reconectării unei porțiuni din fosta sa luncă inundabilă pentru refacerea conectivității habitatelor și speciilor dependente de apă din situl ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede și ROSPA0103 Valea Alceului.

- Corpul de apă puternic modificat RORWB3-1-44-B7 Crișul Repede - aval Oradea - frontieră a fost evaluat în cadrul celui de-al treilea Plan de Management, ca fiind în potențial ecologic bun și stare chimică moderată, situație care se menține și conform evaluării realizate pe baza datelor rezultate din procesul de monitorizare disponibile pentru perioada 2018-2020.

Putem expune o serie de motive care conduc spre necesitatea dezvoltării prezentului concept:

- potențialului ecologic al corpului de apă este sub impactul surselor de poluare punctiforme și difuze, ca urmare a depunerilor ilegale de moloz și deșeuri, al evacuărilor amonte Oradea și din zona Oradea, ce influențează negativ pânza freatică, migrația ihtiofaunei și calitatea surselor de apă potabilă pentru locuitorii localităților riverane, aval de Oradea;
- fondul piscicol, păsările și speciile terestre sunt afectate prin distrugerea zonelor de cuibărit și procurare a hranei;

Figura 1. Sectorul Crișul Repede aval Oradea - zonă de intervenție (sursa: arhiva A.B.A. Crișuri)

b) efectul pozitiv previzionat prin realizarea proiectului:

Eliminarea obstacolelor din calea apelor cursului Crișul Repede, în sectorul mijlociu și inferior, în scopul facilitării reconectării unei porțiuni din fosta sa luncă inundabilă pentru refacerea conectivității habitatelor și speciilor dependente de apă din zona de interes aflată în siturile Natura 2000 ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede și ROSPA0103 Valea Alceului are în vedere restabilirea fluxului natural al cursului de apă și a conectivității și va contribui la îmbunătățirea

ecosistemele de apă dulce, facilitarea migrației ihtiofaunei, revitalizarea cât și protecția vieții acvatice, multiple beneficii locale legate de serviciile ecosistemice, cum ar fi protecția împotriva inundațiilor, tranzitarea apei în secțiunea de scurgere în caz de ape mari, purificarea apei și oportunități locale de recreere.

c) impactul negativ previzionat în cazul nerealizării obiectivului de investiții:

- deteriorarea stării ecosistemelor și chiar afectarea habitatelor ripariene importante pentru numeroase specii de floră și faună;
- neatingerea obiectivelor de mediu, asumate de către România în cadrul convențiilor naționale și internaționale la care este parte;
- diminuarea capacității naturale a râului de reglare a debitului prin revărsarea excesului de apă în zonele de luncă inundabilă (a albiei majore) și creșterea riscurilor de inundații chiar și în zone cu lucrări de regularizare, fiind necesară regândirea implementării unor combinații de măsuri verzi și clasice de infrastructură pentru stabilizarea malurilor;

2.2. Prezentarea, după caz, a obiectivelor de investiții cu aceleași funcțiuni sau funcțiuni similare cu obiectivul de investiții propus, existente în zonă, în vederea justificării necesității realizării obiectivului de investiții propus:

Nu este cazul;

2.3. Existența, după caz, a unei strategii, a unui master plan ori a unor planuri similare, aprobate prin acte normative, în cadrul cărora se poate încadra obiectivul de investiții propus:

- Directiva 60/2000/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei;
- Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică;
- Directiva 79/409 din 1979 modificată prin Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice.
- Strategia UE pentru diversitate pentru anul 2030 ce vizează obiective comune legate Directiva-cadru privind apă și Directivele Păsări și Habitate, respectiv de a restabili curgerea liberă a 25000 km de râuri, prin eliminarea barierelor și refacerea zonelor inundabile și a zonelor umede;
- Planul de management al Ariilor protejate ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede aprobat prin OM 1043/2016 și ROSPA0103 Valea Alceului aprobat prin OM 1245/2016.

2.4. Existența, după caz, a unor acorduri internaționale ale statului care obligă partea română la realizarea obiectivului de investiții:

- Acord din 15 septembrie 2003 dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Ungare privind debitul de servitute și colaborarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor de frontieră.

2.5. Obiective generale, preconizate a fi atinse prin realizarea investiției:

- Menținerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor prin măsuri de conservare prevăzute în planurile de management ale siturilor Natura 2000/planurile de acțiune pentru specii prevăzută de Acțiunea 2.1 - Conservarea biodiversității pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu din cadrul Priorității 2 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate, din cadrul Programului Dezvoltare Durabilă 2021-2027;

Acțiunile propuse a se realiza vor acoperi măsuri cuprinse în planurile de management/planurile de acțiune aprobate, specifice activității Administrației Naționale Apele Românie - Administrației Bazinale de Apă Crișuri, respectiv:

- crearea și menținerea coridoarelor ecologice, crearea și menținerea coridoarelor de migrație a speciilor, conservarea conectivității și funcționalității ecologice, menținerea și/sau îmbunătățirea conectivității pentru rețeaua de arii naturale protejate
- reducerea efectelor presiunilor hidromorfologice la nivelul cursurilor de apă în vederea protecției biodiversității (pasaje de trecere a ihtiofaunei pentru lucrările de barare transversală a cursului de apă, restaurarea zonelor umede, restaurarea albiei și a reliefului din lunca inundabilă a corpurilor de apă, etc.)
- alte tipuri de măsuri similare, conform planurilor de management/planurilor de acțiune.

În scopul realizării măsurilor menționate anterior, prin prezentul proiect se propun intervenții pe următoarele zone:

- **sectorul de 22 km aval Oradea - frontiera româno-maghiară**, ce se suprapune cu situl de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede / ROSPA0103 Valea Alceului, **respectiv albia minoră și zona dig-mal a râului Peța** în zona de confluență cu râul Crișul Repede, pe suprafața care se suprapune sitului de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede.
 - **Priza de apă Tărian**, asigurarea condițiilor favorabile pentru migrația ihtiofaunei prin construirea unui pasaj lateral la pragul deversor al proiectat asemănător condițiilor naturale ale cursului de apă, fără a afecta folosința de apă existentă.
- Suprafața totală asupra căreia se va interveni cu măsuri de protecție și restaurare este de aproximativ 300 ha;

3. Estimarea suportabilității investiției publice

3.1. Estimarea cheltuielilor pentru execuția obiectivului de investiții, luându-se în considerare, după caz:- costurile unor investiții similare realizate;- standarde de cost pentru investiții similare:

- Măsurile specifice de atenuare a impactului presiunilor antropice (diversificarea structurii malului), lucrări de igienizare curs apă - 22 km;
- Reconstrucția ecologică a malurilor degradate, folosind speciile edificatoare ale habitatului 92A0;
- Eliminarea barierelor artificiale sau naturale prin realizarea unui pasaj de pești la Priza de apă Tărian, fără a afecta folosința de apă existentă;

Valoarea estimată* a cheltuielilor pentru realizarea proiectului este de 20.943.200 lei cu TVA, din care pentru execuția lucrărilor se estimează o valoare de 18.263.000 lei (inclusiv TVA).

**Valoarea a fost estimată în funcție de finanțarea disponibilă și condițiile prevăzute în momentul prezent în Ghidul Programului de Dezvoltare Durabilă (PDD) 2021-2027, Prioritatea 2, valoarea exactă urmând a fi stabilită după elaboarea Studiului de fezabilitate, în funcție de soluția tehnică rezultată din acesta.*

Capacități: - aproximativ 300 ha acoperite de măsuri de protecție și restaurare;
- 1 pasaj de pești.

3.2. Estimarea cheltuielilor pentru proiectarea, pe faze, a documentației tehnico-economice aferente obiectivului de investiție, precum și pentru elaborarea altor studii de specialitate în funcție de specificul obiectivului de investiții, inclusiv cheltuielile necesare pentru obținerea avizelor, autorizațiilor și acordurilor prevăzute de lege:

- Studiu hidrologic, Proiectare (fazele Studiu de Fezabilitate, Proiect Tehnic, Caiete de Sarcini, Detalii de execuție, D.T.A.C./D.T.O.E.), asistență tehnică din partea proiectantului pe perioada execuției lucrărilor precum și alte studii necesare, cu o valoare estimată de 565.000 lei (inclusiv T.V.A.);
- Taxe pentru avize, acorduri solicitate prin Certificatul de urbanism, cu o valoare estimată de 35.000 lei (inclusiv T.V.A.);

Valoarea totală estimată este de 600.000 lei (inclusiv T.V.A.).

3.3. Surse identificate pentru finanțarea cheltuielilor estimate (în cazul finanțării nerambursabile se va menționa programul operațional/axa corespunzătoare, identificată):

- Proiectul va fi propus spre finanțare prin Programul Dezvoltare Durabilă (PDD) 2021-2027, Prioritatea 2 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate, Obiectivul specific: RSO2.7 Intensificarea acțiunilor de

protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare;

- Surse proprii Administrația Națională „Apele Române” - Administrația Bazinală de Ape Crișuri precum și alte surse legal constituite.

4. Informații privind regimul juridic, economic și tehnic al terenului și/sau al construcției existente:

Apartenența terenurilor pe care va fi implementat proiectul compus din 3 zone, cu suprafață totală estimată de 300 ha, este următoarea:

- Sectorul de 22 km aval Oradea - frontiera româno-maghiară a râului Crișul Repede - situl de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede / ROSPA0103 Valea Alceului:
 - albia minoră - se află în proprietatea publică a Statului Român, în administrarea A.N. Apele Române - A.B.A. Crișuri;
 - zona dig-mal - se află în proprietatea autorităților locale: Municipiul Oradea, comunele Girișul de Criș, Sântandrei și Toboliu, terenuri pentru care A.B.A. Crișuri a obținut drept de folosință cu titlu gratuit pentru o perioadă de 10 ani;
- Râul Peța în zona de confluență cu râul Crișul Repede, pe suprafața care se suprapune sitului de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede :
 - albia minoră - se află în proprietatea publică a Statului Român, în administrarea A.N. Apele Române - A.B.A. Crișuri;
 - zona dig-mal - se află în proprietatea autorității locale a Municipiul Oradea, terenuri pentru care A.B.A. Crișuri a obținut drept de folosință cu titlu gratuit pentru o perioadă de 10 ani.
- Priza de apă Tărian - se află în proprietatea publică a Statului Român, în administrarea A.N. Apele Române - A.B.A. Crișuri;

5. Particularități ale amplasamentului/amplasamentelor propus(e) pentru realizarea obiectivului de investiții:

a) descrierea succintă a amplasamentului/amplasamentelor propus(e) (localizare, suprafața terenului, dimensiuni în plan):

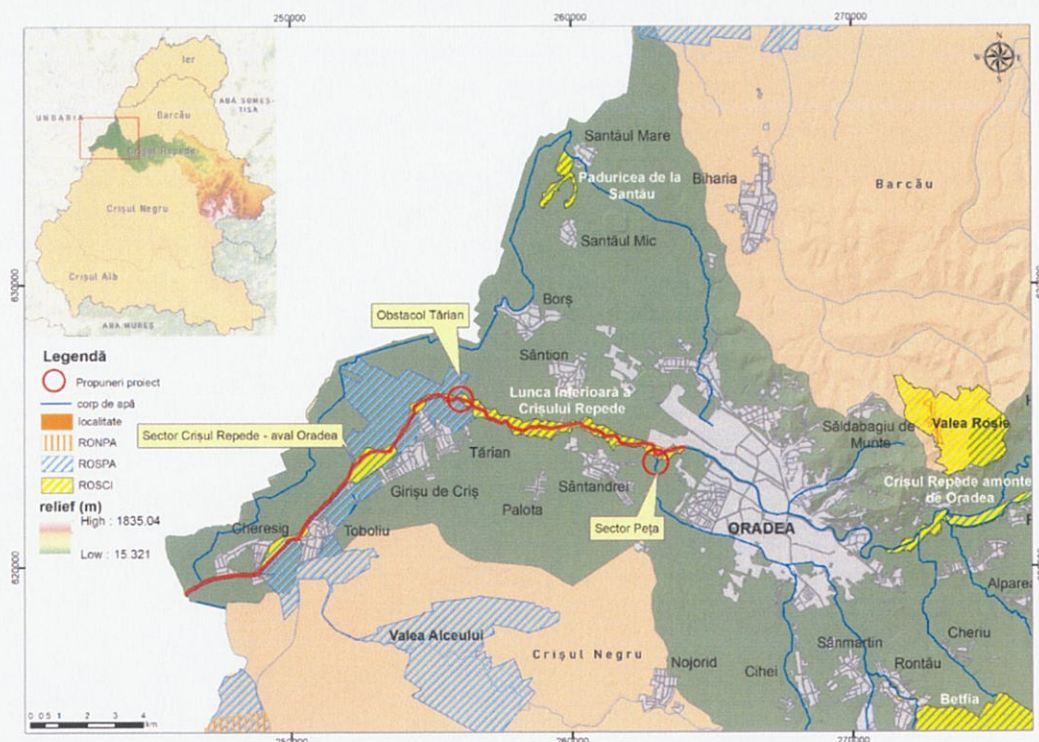

Figura 2. Amplasamentul zonelor de intervenție propuse (sursa: arhiva ABA Crișuri)

Zona de intervenție a proiectului cuprinde corpurile de apă RORWB3-1-44-B7 Crișul Repede - aval Oradea - frontieră, situat în partea de vest a spațiului hidrografic Crișuri, care se suprapune cu aria naturală protejată ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede și parțial cu ROSPA0103 Valea Alceului declarate situri Natura 2000 având în vedere Directivele Păsări și Habitate, și anume:

- cursul de apă Crișul Repede în lungime de 22 km - tronsonul aval Priza de apă Oradea până la frontieră, albia minoră și zona dig-mal;
- râul Peța sectorul de la confluența cu râul Crișul Repede, pe suprafața care se suprapune situl Natura 2000;

Figura 3. Zona de confluență Crișul Repede - pârâul Peța
(sursa: Google Maps 47.072525, 21.876927)

- Priza de apă Tărian

Figura 4. Zona prag Tărian pe Crișul Repede (sursa: Google Maps)
($\oplus 47.088574, 21.784144$)

b) relațiile cu zone învecinate, accesuri existente și/sau căi de acces posibile;

- Accesul la amplasament se poate face din mai multe direcții din Oradea sau de-a lungul drumului județean DJ 797 dinspre localitățile Cheresig, Toboliu, Girișu de Criș și Sântandrei, respectiv pe digurile mal stâng și mal drept Crișul Repede, - aval Oradea până la frontieră.

c) surse de poluare existente în zonă

- depunerile de moloz și deșeuri identificate în teren;
- poluări accidentale;

d) particularități de relief - nu este cazul;

e) nivel de echipare tehnico-edilitară al zonei și posibilități de asigurare a utilităților - nu este cazul;

f) existența unor eventuale rețele edilitare în amplasament care ar necesita relocare/protejare, în măsura în care pot fi identificate - nu este cazul;

g) posibile obligații de servitute - nu este cazul;

h) condiționări constructive determinate de starea tehnică și de sistemul constructiv al unor construcții existente în amplasament, asupra cărora se vor face lucrări de intervenții, după caz

Lucrările propuse vor fi în așa fel proiectate încât să nu afecteze structurile existente de apărare împotriva inundațiilor din punct de vedere structural și de intervenție în cazul situațiilor de urgență la ape mari;

- i) reglementări urbanistice aplicabile zonei conform documentațiilor de urbanism aprobate - plan urbanistic general/plan urbanistic zonal și regulamentul local de urbanism aferent - nu este cazul;
- j) existența de monumente istorice/de arhitectură sau situri arheologice pe amplasament sau în zona imediat învecinată; existența condiționărilor specifice în cazul existenței unor zone protejate sau de protecție - nu este cazul.

6. Descrierea succintă a obiectivului de investiții propus, din punct de vedere tehnic și funcțional:

- pe sectorul de 22 km aval Oradea - frontiera româno-maghiară a râului Crișul Repede (albia minoră și zona dig-mal) ce se suprapune cu situl de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede / ROSPA0103 Valea Alceului, **respectiv albia minoră și zona dig-mal a râului Peța** pe suprafața care se suprapune sitului de importanță comunitară ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede se propun:

- refacerea coridorului vegetal al Crișului Repede și diminuarea efectelor presiunilor antropice la nivelul corpului de apă, prin igienizarea zonei, prevenirea generării de materii poluatoare, diminuarea impactului poluării difuze, încetinirea și stoparea poluării solului în zona respectivă, crearea condițiilor pentru echilibrare ecologică, având în vedere măsurile de conservare specifice din planurile de management ale ariilor naturale protejate selectate pentru zona de interes a proiectului;

- reconstrucția ecologică a malurilor degradate, folosind speciile edificatoare ale habitatului 92A0 (Salix alba și Populus alba).

- la **Priza de apă Tărian**, în vederea asigurării condițiilor favorabile pentru migrația ihtiofaunei, respectiv evitarea apariției fenomenului de consagvinizare a speciilor de pești, se va realiza un pasaj lateral la pragul deversor, proiectat asemănător condițiilor naturale ale cursului de apă, folosind preponderent materiale naturale, compatibile cu caracteristicile geomorfologice și ecologice ale amplasamentului, fără a afecta folosința de apă existentă.

Figura 5. Zona prag Tărian pe Crișul Repede (sursa: Google Maps)
($\oplus 47.088574, 21.784144$)

Figura 6. Exemplificare pasaj pentru migrația ihtiofaunei la Korosladany în Ungaria pe Crișul Repede

7. Justificarea necesității elaborării, după caz, a:

a) studiului de prefezabilitate, în cazul obiectivelor/proiectelor majore de investiții:

- Nu este cazul;

b) expertizei tehnice și după caz, a auditului energetic ori a altor studii de specialitate, audituri sau analize relevante, inclusiv analiza diagnostic în cazul intervențiilor la construcții existente:

- Studiu hidrologic (dacă va fi cazul).

c) studiului de fundamentare a valorii resursei culturale referitoare la restricțiile și permisivitățile asociate cu obiectivul de investiții, în cazul intervențiilor pe monumente istorice sau în zone protejate:

- Nu este cazul, nu sunt informații din care să rezulte faptul că amplasamentele și infrastructura existentă ar fi grevate de sarcini arheologice sau ar fi în evidența Ministerului Culturii ca și monumente/clădiri de patrimoniu.

Data: 21.05.2026

Șef Serviciu U.I.P.,

ing. Ioan-Alexandru MORGOVAN

Întocmit,

Serviciu U.I.P.,

ing. Linda IUHASZ

